

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jaké lapáky lákají kůrovce a kdy nejvíc?

Strnady – 26. dubna 2017 – Zda nalétává podkorní hmyz raději na odvětvené nebo neodvětvené lapáky a jaký vliv na jejich obsazení má doba, kdy jsou v lese položeny, zjišťovali vědci z Mendelovy univerzity v Brně, Lesnické a dřevařské fakulty. K výzkumu vybrali dvě lokality na území Lesní správy Vítkov v blízkosti přehradní nádrže Kružberk. Tato lesní správa je součástí širšího gradačního území lýkožrouta smrkového a I. severského na severní Moravě a ve Slezsku.

Aplikace lapáků, jejichž atraktivita cíleně ovlivňuje agregaci kůrovců a je lesnickou praxi využívána již od 30. let 19. století, je jednou z nejdůležitějších kontrolních a obranných metod proti lýkožroutu smrkovému, ale i ostatním kůrovcům.

Postupná modifikace obranných opatření přispívá ke zkvalitnění kontroly kůrovců (především lýkožrouta smrkového) a boje s nimi. Rozsáhlé počty obranných opatření, včetně lapáků, nutí lesnickou praxi hledat nová řešení. Jedním z nich je využití harvesterových technologií spolu s neodvětvenými lapáky. Nasazení těžebně-dopravních technologií zrychluje a usnadňuje zpracování lapáků.

ČSN 48 1000 řadí mezi kontrolní a obranná opatření lapáky, lapače, otrávené lapáky a stojící lapáky, jejichž účinnost je za dodržení příslušných postupů srovnatelná a vzájemně nahraditelná. „Uvedená norma neuvádí jmenovitě neodvětvené lapáky, ale lapák definuje jako „pokácený, zdravý, zpravidla odvětvený úroveň“

Harvestor ve smrkovém lese, Jeseníky, autor Jan Řezáč

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

---

smrk“. Neodvětvené lapáky, které lesnická praxe začíná ve větším rozsahu aplikovat, jsou tedy přípustné,“ vysvětlují řešitelé Emanuel Kula a Vojtěch Šotola.

Lapáky nemusí být vždy plně obsazeny, ale zachytí i druhy, které nejsou monitorovány feromonovými lapači.

Ve 14denním intervalu byly kladeny postupně v jednotlivých termínech do každé porostní stěny vždy vedle sebe dva standardní odvětvené lapáky zakryté větvemi a z důvodu eliminace vzájemného ovlivňování s odstupem minimálně 10 metrů dva lapáky neodvětvené (pokácený strom bez dalších úprav).

„Neodvětvené lapáky kácené v polovině března odpovídaly účinností lapákům odvětveným. Připustíme-li souběžný nálet lýkožrouta menšího a l. lesklého především v korunové části kmene a na větvích, lze při vhodném načasování jejich kácení očekávat odpovídající plnění kontrolní a obranné funkce,“ došli k závěru řešitelé.

Uplatnění soustředěného rozsahu neodvětvených lapáků v gradačních lokalitách se promítá do ekonomického efektu tím, že lze následně uplatnit k jejich zpracování harvesterové technologie (nemusí se hradit „přikrývání“ lapáků větvemi).

V závěru autoři konstatují, že mezi odvětvenými a neodvětvenými lapáky nebyla stanovena statisticky významně odlišná účinnost. Zvýšená atraktivita byla u lapáků položených v březnu. Stanovištní podmínky ovlivňují výši nalétnutí lapáku. Neodvětvené lapáky byly obsazeny výrazněji v podkorunové a středokorunové části, zatímco u odvětvených lapáků byla statisticky významně preferována silnější část kmene (oddenková a středokmenová sekce). Sekce podkorunové poskytují srovnatelné abundance pro oba typy lapáků. Na začátku rojení lýkožrouta smrkového se vlhkostí dřeva nelišily lapáky odvětvené a neodvětvené, ale vlhkost lýka byla statisticky průkazně nižší u lapáků neodvětvených. Výskyt lýkožrouta severského na neodvětvených lapácích nebyl potvrzen.

Výsledky šetření jsou pro majitele, správce lesa a lesní hospodáře k dispozici v nejnovějších Zprávách lesnického výzkumu, vydávaných Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. Recenzovaný článek z tohoto výzkumu je možné přečíst zde: <http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/476.pdf>

Autoři studie: Prof. Ing. Emanuel Kula, CSc. – Ing. Vojtěch Šotola, e-mail: kula@mendelu.cz, Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Zemědělská 3, 613 00 Brno